

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم - سال دوم

تاریخ چاپ

شماره چاپ

شماره ثبت ۸۲۲

عادی

طرح تقویم مدارس

کمیسیون های ارجاعی

اصلی:	آموزش، تحقیقات و فناوری
فرعی:	-

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۲۷ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

مدیریت بهینه زمان آموزش یکی از عوامل مهم در کیفیت بخشی به فعالیت‌های آموزشی و تربیتی مدارس است که با تفویض اختیار مناسب محقق خواهد شد. تقویم آموزشی مدارس دارای مؤلفه‌های مختلفی از جمله؛ شروع و پایان فعالیت مدارس در روزهای سال، شروع و پایان فعالیت مدارس در ساعات شبانه‌روز و تعطیلات پیش‌بینی نشده است که اتخاذ تصمیمات متمرکز یکسان در مورد آنها مشکلات و مسائل متعددی را ایجاد می‌نماید. با توجه به گستردگی و شرایط اقلیمی و جغرافیایی، تدوین یک چارچوب کلان ملی برای تدوین تقویم آموزشی ملی و واگذاری بسیاری از اختیارات به شوراهای آموزش و پرورش استان، مناطق و مدارس بسیار ضروری است. حضور معلمان و عوامل اداری مدارس چند روز قبل و بعد از فعالیت مدارس (تدوین تقویم آموزشی مستقل برای معلمان و کارکنان) نکته دیگری است که در بهبود مدیریت زمان آموزش و ارتقاء کیفی فعالیت مدارس است که باید مورد توجه قرار داشته باشد.

آنچه اصل اساسی در هر برنامه آموزشی باید باشد، تحقق اهداف آموزشی و اجرای یک‌میزان معین از فعالیت‌های آموزشی در طی یک‌سال تحصیلی است و تعیین زمان اجرای این فعالیت‌ها از نظر ساعت شروع و پایان، روز شروع و پایان و بسیاری موارد دیگر باید به صورت منعطف به شوراهای آموزش و پرورش استان، شهرستان و مدرسه واگذار گردد. از طرف دیگر تعطیلات پیش‌بینی نشده و مکرر مدارس موجب برهم خوردن تقویم آموزشی مدارس می‌شود که به دلیل تفاوت‌های فراوان مدارس در موقعیت جغرافیایی، دوره و پایه تحصیلی با یک تصمیم متمرکز قابل حل نیست. عملکرد درست و به وقع در این زمینه، نیازمند تصمیم‌های منطقه‌ای و مدرسه محور، مبتنی بر موقعیت‌های واقعی و توسط نزدیک‌ترین و مطلع‌ترین افراد است. موقعیت جغرافیایی، گستردگی و تنوع آب‌وهوایی کشور ما سبب شده مناطق مختلف کشور از شرق تا غرب کشور در زمان طلوع و غروب خورشید حدود یک ساعت تفاوت داشته باشند. شفافیت در حدود اختیارات هر یک از مراجع سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر در مورد تقویم آموزشی مدارس و تعیین حیطه اختیارات حوزه‌های ستادی آموزش و پرورش، شورای عالی آموزش و پرورش، استان و شورای آموزش و پرورش استان، منطقه و شورای آموزش و پرورش شهرستان و نهایتاً مدرسه و شورای مدرسه یکی دیگر از راهکارهای مؤثر بر ساماندهی و متناسب‌سازی تقویم آموزشی است.

ناهماهنگی تعطیلات مدارس با تعطیلات اولیاء شاغل سبب می‌شود عملاً تعطیلات مدارس چندان مورد استفاده دانش‌آموزان و اولیاء قرار نگیرد. تعطیلی مدارس، هم‌زمان با فعالیت ادارات و سازمان‌ها در ایام نوروز تا حد زیادی سبب می‌شود، بخش عمده‌ای از تعطیلات نروزی مدارس برای بسیاری از خانواده‌ها مفید واقع نشود و دانش‌آموزان به دلیل اشتغال والدین به‌خوبی از این تعطیلات استفاده نکنند. تعطیلی مدارس در روز پنجشنبه و فعالیت ادارات و

سازمان‌ها در این روز سبب شده است، عملاً هدف اصلی این طرح که ایجاد شرایطی برای در حضور فرزندان در کنار خانواده‌ها است محقق نشود.

یکی از مسائل مهم در مدیریت زمان آموزش، شروع رسمی فعالیت مدارس در ابتدای مهر و بعد از تعطیلات نوروز است. تعیین یک روز ثابت (اول مهر یا ۱۴ فروردین) به‌عنوان شروع فعالیت مدارس و عدم توجه به تعطیلی روزهای قبل یا بعدازاین دو تاریخ، یکی از رویدادهایی که عملاً چند روز از سال تحصیلی را به حالت نیمه تعطیل درمی‌آورد. شروع تعطیلات نوروز در اسفندماه نیز تا حد زیادی از همین قاعده تبعیت می‌کند. به نظر می‌رسد برای پرهیز از چنین وضعیتی و تعیین یک تاریخ یکسان برای شروع و پایان فعالیت مدارس در هر سال، نیاز است اختیارات شورای آموزش و پرورش استان و شهرستان در مورد تقویم آموزشی به رسمیت شناخته شود و هر یک بتوانند بر مبنای فرهنگ و اقتضات استانی و شهرستانی خود، شروع و پایان سال تحصیلی را به روز اول هفته و به‌تناسب آن زمان پایان فعالیت را به روز پایان هفته تغییر دهند. به‌عنوان مثال اگر در یک‌سال تحصیلی شروع سال تحصیلی (فرضاً اول مهر) چهارشنبه قرار گرفت، شورای آموزش و پرورش شروع سال تحصیلی را به شنبه ۴ مهرماه تغییر دهد و از آن‌طرف نیز پایان سال تحصیلی را نیز با همین الگو و برحسب تعداد هفته‌های فعالیت الزامی مدارس تعیین کند. لذا با توجه به این‌که قوانین و مصوبات موجود به‌درستی پاسخگوی نیاز و اقتضات کنونی نیستند، طرح «الحاق موادی به قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کُشو» با محوریت تقویم مدارس به شرح ذیل تقدیم می‌شود

لذا طرح ذیل تقدیم می‌شود:

شیوا قاسمی پور - کمال حسین پور - اسماعیل حسین زهی - جلال محمودزاده - بهزاد رحیمی - سید محمد مولوی - علیرضا ورناصری قندعلی - انور حبیب زاده بوکانی - صدیف بدری - موسی احمدی - علی آذری - احمدحسین فلاحی - معصومه پاشائی بهرام - جعفر قادری - غلامحسین کرمی - سید علی یزدی خواه - علی حدادی - فاطمه قاسم پور - مجتبی بخشی پور - فاطمه محمدبیگی - احمد محرم زاده یخفروزان - سید علی موسوی - محمدرضا احمدی - حسین محمدصالحی دارانی - مجید ناصری نژاد - سیدجواد حسینی کیا - عباس جهانگیرزاده

عنوان طرح: طرح تقویم مدارس

طرح «الحاق موادی به قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشو» با محوریت تقویم مدارس

ماده ۱- شورای عالی آموزش و پرورش موظف است با همکاری وزارت آموزش و پرورش ظرف مدت حداکثر دو سال با رعایت «اصول زمان آموزش» در مبنای نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی و راهکارهای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و بر مبنای اهداف، محتوی و برنامه آموزشی هر پایه تحصیلی نسبت به تعیین و تصویب چهارچوب‌های کلان مدیریت زمان آموزش و تقویم مدارس مشتمل بر موارد زیر اقدام کند:

الف- تعیین تعداد روزهای فعالیت آموزشی مدارس به تفکیک دوره و پایه

- تعیین چهارچوب کلی برای تقویم آموزشی معلمان و کارکنان (به تناسب دوره تحصیلی)
- تعیین میزان ساعات موردنیاز برای فعالیتهای آموزشی و یادگیری به تفکیک دوره، پایه، درس، فعالیت
- تعیین برنامه‌های ثابت مدارس همانند محدوده زمانی برگزاری امتحانات نهایی کشوری

ماده ۲- شوراهای آموزش و پرورش استان‌ها موظفند بر مبنای چهارچوب کلان مصوب شورای عالی آموزش و پرورش و متناسب با پیشنهاد شورای آموزش و پرورش شهرستانها نسبت به تصویب زمان آغاز و پایان سال تحصیلی و تعیین تعطیلات فصلی و منطقه‌ای اقدام کنند. تعیین زمان امتحانات نهائی و هماهنگ استانی در هر سال تحصیلی در این شورا به تصویب می‌رسد.

تبصره - در تعیین آغاز و پایان سال تحصیلی و دیگر تعطیلات به گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که حتی‌الامکان آغاز آنها در روز ابتدائی هفته و پایان آنها در روز انتهائی هفته قرار گیرد.

ماده ۳- شورای آموزش و پرورش شهرستان موظف است در قالب چهارچوب‌های کلان مصوب شورای عالی آموزش و پرورش نسبت به تصویب روزهای فعالیت مدارس در هفته، تعیین ساعت شروع و پایان فعالیت مدارس در هر روز اقدام و مصوبات مربوط را حداقل سه ماه قبل از آغاز سال تحصیلی به مناطق و مدارس ابلاغ کند.

ماده ۴- شورای آموزش و پرورش شهرستان می‌تواند در مورد تعطیلات منطقه‌ای و فصلی، آغاز و پایان سال تحصیلی به شورای آموزش و پرورش استان پیشنهاد ارائه کند.

ماده ۵ - شورای آموزش و پرورش استان و شهرستان در مورد تغییر تعطیلات تابستان و شروع و پایان سال تحصیلی با رعایت چهارچوب های کلان تصمیم گیری نماید.

ماده ۶ - در مواقع ضروری و پیش بینی نشده برای تصمیمگیری در مورد تعطیلی یا بازگشایی مدارس، جلسه شورای آموزش و پرورش (استان و شهرستان) به صورت مجازی تشکیل و مصوبات شورای مذکور از طریق دبیر یا رئیس شورا ابلاغ میگردد.

ماده ۷ - قانون بازگشایی مدارس در اول مهرماه هر سال مصوب ۱۳۷۶،۰۶،۱۸ و بند «۲» ماده (۴) قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۲،۱۰،۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی لغو می گردد.

معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح طرح تقویم مدارس تقدیم می شود.

معاون قوانین

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم

بر اساس ماده ۱۳۰ آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی		
طرح/لایحه جاری قبلاً تقدیم	☒ نگردیده است	☐ گردیده است

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

طرح/لایحه تقدیمی، از حیث ضوابط تدوین ایراد اساسی ندارد		
۱	دارای موضوع و عنوان مشخص:	☒ است ☐ نیست
۲	عنوان با مفاد طرح/لایحه، منطبق:	☒ است ☐ نیست
۳	دلایل مندرج در مقدمه توجیهی کافی و به دور از اجمال:	☒ است ☐ نیست
۴	توضیحات راجع به ضرورت رسیدگی به قید فوریت در مقدمه ارائه:	☒ شده است ☐ نشده است
۵	طرح دارای موضوع واحد:	☐ است ☒ نیست
	• و ارائه آن در قالب:	☐ ماده واحده ☒ مواد متعدد
	• با ایراد مواجه:	☒ نیست ☐ است
۶	بند ۹ سیاست های کلی نظام قانونگذاری مبنی بر رعایت اصول قانون نویسی و قانونگذاری، لحاظ:	☐ شده است ☒ نشده است

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط تدوین

۱. عنوان طرح «الحاق موادی به قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استان‌ها، شهرستان‌ها و مناطق کشور» بیان شده است اما محل الحاق این مواد معین نشده است و از این لحاظ مغایر سیاست های تنقیحی مجلس شورای اسلامی است. همچنین در بند ۹ سیاست های کلی نظام قانون گذاری از تغییر یا اصلاح ضمنی قوانین بدون ذکر شناسه تخصصی آنها نهی شده است. ۲. با توجه به عدم استفاده از اصطلاح « مبانی نظری تحول بنیادین در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی»، « اصول زمان آموزش» و اصطلاحات جدید در طرح پیشنهادی در سوابق تقنینی و به منظور رفع هرگونه ابهام، لازم است اصطلاحات مزبور در ابتدای طرح تعریف شود. ۳. در ماده (۷) طرح با توجه به جایگزینی برخی احکام به جای قوانین سابق از جمله قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش پیشنهاد می شود صرفاً از کلمه «نسخ» استفاده شود.

۳- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ :

طرح/لایحه تقدیمی ، از حیث ضوابط ماهوی ایراد اساسی ندارد	
طرح/لایحه با سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام :	۱ ☐ مطابقت دارد ☒ تعارض ندارد
طرح/لایحه با اصل ۳ قانون اساسی مغایرت :	۲ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۵ قانون اساسی مغایرت :	۳ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۵۲ قانون اساسی مغایرت :	۴ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۵۳ قانون اساسی مغایرت :	۵ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۶۰ قانون اساسی مغایرت :	۶ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۷۳ قانون اساسی مغایرت :	۷ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۳۸ قانون اساسی مغایرت :	۸ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۱۲ قانون اساسی مغایرت :	۹ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با اصل ۱۵۸ قانون اساسی مغایرت :	۱۰ ☒ ندارد ☐ دارد
طرح/لایحه با سایر اصول قانون اساسی مغایرت :	۱۱ ☒ ندارد ☐ دارد

شرح نظر کارشناسی اداره کل تدوین قوانین در خصوص ضوابط ماهوی

در خصوص سند چشم انداز و سیاست های کلی نظام

در خصوص مغایرت با اصول قانون اساسی

۱- از ماده ۷ طرح، ۶ مورد آن وظایفی برای شوراهای آموزش و پرورش استان و شهرستان تعیین کرده است. از این نظر طرح به مثابه اصلاح «قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور مصوب ۱۳۷۲ مجلس شورای اسلامی» است و باید در قالب اصلاح این قانون تقدیم می گردید. ۲- در ماده (۱) پیش نویس طرح «شورای عالی آموزش و پرورش» و «وزارت آموزش و پرورش» همزمان موظف شده اند که نسبت به تعیین و تصویب چارچوب های کلان مدیریت زمان آموزش و تقویم آموزشی اقدام کند؛ با توجه ماهیت مستقل هریک از دو نهاد معلوم نیست نقش هر کدام در انجام این وظیفه چیست؟ از این نظر پیش نویس می تواند با بند (۹) سیاست های کلی قانون گذاری (قابل اجرا بودن قانون و قابل سنجش بودن اجرای آن- شفافیت و عدم ابهام)

مغایر باشد. برای اصلاح آن بهتر است گفته شود وزارت آموزش و پرورش (یا شورای عالی آموزش و پرورش) موظف است که نسبت به تعیین و تصویب چارچوب‌های کلان مدیریت زمان آموزش و تقویم آموزشی اقدام کند؛ البته چنان‌که بعداً خواهیم گفت بهتر است برخی از چارچوب‌های کلان مدیریت زمان آموزش و تقویم آموزشی در همین قانون تعیین شود. ۳-در ماده (۵) تصمیم‌گیری در مورد تغییر تعطیلات نوروز، تعطیلات تابستان و شروع و پایان سال تحصیلی توسط شوراهای استان و شهرستان را با رعایت چارچوب‌های کلان مجاز دانسته است. با توجه به ملی بودن آیین نوروز، اختیار تغییر این تعطیلات به مقامات محلی می‌تواند همبستگی ملی را خدشه‌دار کند و در بلندمدت تبعات امنیتی برای کشور به همراه داشته باشد. مگر آن‌که منظور از تعطیلات نوروز، هفته دوم این تعطیلات باشد، در این صورت باید به این موضوع تصریح شود. ۴-در پیش‌نویس طرح همه اختیارات به شوراهای آموزش و پرورش داده شده است درحالی‌که ضوابط کلی برای این اختیارات تعیین نشده است. وقتی سال تحصیلی ۹ ماه باشد قطعاً منظورکردن اقتضانات مختلف در طول این دوره امکان‌پذیر نخواهد بود؛ اما در یک سال تحصیلی ۱۲ ماهه می‌توان تمام اقتضانات مربوط به رشته‌های تحصیلی مختلف و ساعات آموزشی موردنیاز برای هر درس، ساعات شروع و پایان مدارس، تاریخ شروع دوره‌های آموزشی و خاتمه آن‌ها، اقتضانات محیطی، جغرافیایی، تعطیلات رسمی و مناسبتی، آموزش اتباع خارجی، مدارس شبانه، کنکور و ... را گنجاند. ۵-فائده تعاریف لازم است. کلمات و اصطلاحاتی مانند سال تحصیلی، سال آموزشی باید تعریف شود. ۶- باید سقف و کف ساعات آموزشی مشخص شود. ۷-باید حداقل ساعات آموزش طی یک سال تحصیلی مشخص شود. ۸-باید حداقل ساعات تحصیلی طی یک سال تحصیلی مشخص شود. ۹-باید ساعات کار معلمان مشخص شود. ۱۰-باید ساعات کار کارمندان اداری مشخص شود. تکلیف حضور دانش‌آموزان، معلمان و کارکنان اداری مشخص نیست. مثلاً معلمان یک یا دو هفته زودتر و دیرتر در مدارس حضور یابند. حضور و عدم حضور کارکنان اداری در مدارس باید تعیین شود. ۱۱-باید حداقل و حداکثر ساعات آموزش به تفکیک رشته‌های آموزشی، دروس آموزشی و مقاطع آموزشی تعیین شود. ۱۲-تقویم آموزشی از ۱۵ فروردین تا ۲۹ اسفند باشد (یا از اول مهرماه تا ۳۰ شهریورماه). تعطیلات رسمی، تعطیلات مناسبتی، تعطیلات ویژه مناطق و اقلیت‌ها، شرایط اقلیمی (گرما، سرما و...)، کنکور و موارد دیگر در این تقویم آموزشی دیده شود. جمع‌بندی و پیشنهاد: پیش‌نویس طرح به شکل فعلی مشکلی را حل نمی‌کند. زیرا همه اختیارات به شوراهای آموزش و پرورش تفویض شده است. بدون تعیین چارچوب‌ها و برخی اصول و ضوابط مشکلی حل نخواهد شد و احتمالاً نوعی هرج‌ومرج در تقویم آموزشی مدارس کشور ایجاد خواهد شد. بهتر است چارچوب اصلی تقویم آموزشی در قانون تعیین شود و سایر موضوعات (اقتضانات محلی، جغرافیایی، محیطی و ...) در قالب آن و بر اساس اختیارات شوراهای آموزش و پرورش تعیین شود. پیشنهاد می‌شود با توجه به اهمیت موضوع می‌توان جلسه‌ای با حضور تهیه‌کننده (کنندگان) گزارش، کارشناس مستقل مسلط به مسائل آموزش و پرورش و نمایندگان از وزارت آموزش و پرورش برگزار کرد تا پیش‌نویس حاضر پخته تر شده و متنی کارشناسی شده تقدیم مجلس شورای اسلامی شود.

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت حقوقی و امور قانونی و مقررات

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

در اجرای بند (۱)		
۱	در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط	☐ وجود ندارد ☒ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.
۲	در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض	☒ وجود ندارد ☐ وجود دارد که به ضمیمه تقدیم می شود.

در اجرای بند (۳) :

نظر اداره کل مربوطه در خصوص لزوم قانونگذاری بر اساس طرح/لایحه جاری به ثبت نرسیده است.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی

قوانین مرتبط به شرح زیر تقدیم می گردد :

عنوان قانون: قانون تشکیل شوراهای آموزش و پرورش در استانها، شهرستانها و مناطق کشور مصوب

۱۳۷۲،۱۰،۲۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی==منقح ۱۳۹۹/۱۲/۵ مصوب: ۱۳۷۲/۱۰/۲۶

بخش های قانون: تمام متن

معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس
معاونت حقوقی و امور مجلس